

Sollentunataggen

Medlemstidskrift för Sollentuna Filatelistklubb

Nr 3 2019

Ordförandens spalt...

Vi har haft en skön sommar och jag hoppas att alla medlemmar har haft möjlighet att njuta av den! Sommaren inleddes med världsutställningen Stockholmia 2019 på Waterfront Congress Centre. Det blev en bra utställning och jag träffade många av er medlemmar. För SFF:s del så fungerade det bra. Vi hade hela tiden mycket folk vid vår monter och vi sålde många böcker och vi värvade många nya medlemmar. Jag höll ett föredrag om min nya bok, Sveriges bandfrimärken 1920 – 1936, som nu lanserades. Det är tyvärr inte ofta som SFF ger ut böcker och det märktes på försäljningen. SFF hade ordnat flera föreläsningar och seminarier där främst våra riksföreningar medverkade och berättade om sina verksamheter. Till föreläsningarna kom många besökare.

Tyvärr var jag inte så kurant under Stockholmia 2019 och SFF:s sekreterare fick överta flera av mina officiella uppdrag. Två veckor senare blev jag opererad på Karolinska och idag känns det mycket bättre. Jag har dock lite svårt att gå längre sträckor eftersom jag snabbt blir andfädd. Nu hoppas jag att vara helt frisk tills vi sätter igång våra möten i höst!

I det här numret av Sollentunataggen berättar jag om nya rön som presenterats i Facit Special Classic 2020. Det är många nyheter i katalogen och det berör främst det svarta lokalfrimärket, Gustaf V i medaljong och nyansering av serien Tre Kronor. På grund av nyheterna om det svarta lokalfrimärket har jag därför redovisat delar av resultaten i en särskild artikel i det här numret av Sollentunataggen. I höstens program så fortsätter vi att informera om olika filatelistiska områden. Frammärkets Dag är också bestämt till lördagen den 9 november. Dessvärre har jag som ordförande i SFF fått erfara vissa förändringar på Post Nord som sannolikt kommer att medföra en del förändringar när det gäller genomförandet av Frammärkets Dag. Vi kommer inom SFF:s förbundsstyrelse att diskutera detta framöver. Mer information kommer under hösten om Frammärkets Dag!

Tillsammans med Sollentunataggen skickar vi nu ut höstens auktionshäfte för kvalitetsauktionerna.

Välkommen till höstens program!

Bosse

Sollentuna Filatelistklubb. Klubben är ansluten till Sveriges Filatelist-Förbund

Medlemsavgift 100 kr. Föreningens bankgirokonto är 885-1503.

Möteslokal: Minervavägen 4, Häggvik. Kl. 18.00-20.30

Ordförande: Bo Dahlner, 073-905 78 01

E-post: bodahlner@gmail.com

Hemsida: www.duv.se/sfk

Facebook-sida: <http://www.facebook.com/SFK1957/>

Program för hösten 2019

Våra möten äger rum på Minervavägen 4 och mötena börjar kl. 18.00, vanligtvis med ett föredrag. Efter föreläsningen följer alltid medlemsmöte med och kvalitets- och/eller inlämningsauktion. Kvalitetsauktioner äger rum första onsdagen varje månad.

- Onsdag 4/9 Sten-Anders Smeds föreläser om Upplands krigare och dess äventyr hemma och borta. Därefter medlemsmöte med kvalitets- och inlämningsauktion
- Onsdag 18/9 Thorbjörn Persson berättar om vykortets historia (del 3), därefter medlemsmöte med inlämningsauktion
- Onsdag 2/10 Staffan Lagergren föreläser om Gilla broar, därefter medlemsmöte med kvalitets- och inlämningsauktion
- Onsdag 16/10 Per Näsman föreläser om gäddor på frimärken, därefter medlemsmöte med inlämningsauktion
- Onsdag 30/10 Giselher Naglitsch föreläser om lokal posthistoria, därefter medlemsmöte med inlämningsauktion
- Lördag 9/11 Frammärkets Dag genomförs i Medborgarskolans lokaler i Sollentuna Centrum kl. 11.30-15.00.
- Söndag 10/11 Sollentunas Posthistoria: utställning och föredrag på hembygdsgården med start kl. 12.00.
- Onsdag 13/11 Rolf Korling och Claes Fellström föreläser om mästergrovören Slania, därefter medlemsmöte med kvalitets- och inlämningsauktion
- Onsdag 27/11 Eric Knutson föreläser om Greta Garbo, därefter medlemsmöte med inlämningsauktion
- Onsdag 11/12 Julfest med filatelistisk frågesport, därefter avslutning på höstterminen med kvalitets- och inlämningsauktion

Nyheter om det svarta lokalfrimärket

Med anledning av den nya klassificeringen av det svarta lokalfrimärket som redovisats i Facit Special Classic 2020 pensioneras nu beteckningarna 6a¹, 6a² och 6a³. Mats Ingers studier gör nu det lättare för oss att klassificera det svarta lokalfrimärket.

Frimärket gavs ut från Kungliga Postverket den 1 juli 1856 och det har endast texten "Frimärke" och "Lokalbrief". Det saknar både valör och landsnamn. Det var i reguljärt bruk till utgången av 1861. Valören var 1 skilling banco till den 1 juli 1858 och därefter 3 öre. Inkomsterna från försålda lokalfrimärkena tillföll inte postverket utan delades mellan föreståndaren för lådbrevsexpeditionen och brevbärarna (ref. 1). Lokalfrimärket slutade att försäljas sedan man givit ut det bruna 3-öres

frimärket av lokalfrimärkestyp den 1 januari 1862. Med lokal brevbäring räknas sträckan upp till 20 km, från Gamla Stan till Sollentunaholm i Norrviken eller från Gamla Stan till Ingarö.

Enligt handboken (ref. 1) var det Wilhelm Abraham Eurenus som graverat frimärket och troligen även gjort teckningen till det. Facit anger att det var Eurenus som tecknade frimärket, men att PA Sparre stod för gravyren (ref. 2). Eurenus var gravör. I handboken skiljer man mellan två plåtar som benämnts plåt A och plåt B. Dessa har en rad olika huvudtypfel. Frammärkenas nyans är svartgrå – svart. Papperets tjocklek har också spelat en roll vid klassificeringen. Man skiljer på tunt och medeltjockt papper. Trycket benämns skarpt eller slitet.

Frimärket levererades vid 15 tillfällen enligt handboken (ref. 1) eller 16 tillfällen enligt Facit (ref. 2). Vid den 9:e leveransen den 6 juni 1858 gjordes samtidigt den första leveransen av alla valörer i vapenemissionen med öre (ref. 1).

Mats Ingers skriver (ref. 2) att det länge har varit känt att man kan skilja på 6A och 6B genom att noga mäta den yttre dimensionen av långsidan. 6A har en längd av 21 mm och 6B 20,75 mm. Detta medför förenklingar vid klassificeringen!

6A

6B

Den nya katalogiseringen:

6A	1 skilling banco	1856-07-01
6B	3 öre	augusti 1858

För närmare detaljer om katalogiseringen hänvisas till Facit Special Classic 2020.

Det kan också tilläggas att stjärnstämplarna finns i två varianter där typ I har en diameter av 28 mm och typ II av 24 mm. Varianten med typ I är sällsynt.

Referenser

1. Sveriges Frankotecken. Handbok del III, 1964, Sveriges Filatelistförbund
2. Facit Special Classic, 2020

Bo Dahlner

Facit Special Classic 2020 har kommit!

I samband med Stockholmia 2019 gav Facit Förlag AB ut Facit Special Classic där Nordens frimärken detaljerat beskrivs upp till 1951. Den här gången är katalogen inbunden. Katalogen innehåller flera artiklar med ny information som vi har glädje av. Det svarta lokalfrimärket, Facit nr 6, har fått en ny beskrivning. Mats Ingers har gjort en utredning som nu redovisas i katalogen. Det var en mycket viktig information och av det skälet har jag skrivit en särskild artikel om det frimärket i det här numret av Sollentunataggen. En annan artikel

handlar om nyanskorrigeringar av Oscar II i koppartryck som Peter Lorentzon har skrivit. En tredje artikel har skrivits av Gunnar Lithén, katalogens chefredaktör, som behandlar Gustaf V i medaljong. I katalogen har även en del justeringar gjorts angående nyanseringen av Gustaf V i medaljong.

En fjärde artikel beskriver en uppdaterad nyansering av serien Tre Kronor. Även denna artikel är mycket värdefull för oss som samlar svenska frimärken. Artikeln är skriven av Kjell Nilson.

När det gäller Norge så har en uppdatering skett, men i det avsnittet finns inga nya artiklar. I den danska avdelningen har en beskrivning av frimärken med reklamärke gjorts. Dessutom finns de äldre frimärkshäftena beskrivna. Avsnittet om Slesvig har utökats betydligt med en artikel av Göran Persson. När det gäller Grönland så har Torbern Hjørne skrivit en artikel om pakkeportostämplarna. I avsnittet om Island och Finland finns ett par nyskrivna artiklar.

Bo Dahlner

Hur samlar vi frimärken?

I den här artikeln tar jag upp en viktig fråga om vårt samlande. Filatelin inbjuder till hur många olika sätt som helst att samla på. Därför snävar jag in frågeställningen till hur vi samlar svenska frimärken utan tidsbegränsning.

Ett sätt att samla på är det som kallas katalogsamlande. I det fallet följer man utgivningarna enligt en katalog, men katalogerna ser ju mycket olika ut. Sverigekatalogen är den enklaste katalogen, men där gör man t. ex. skillnad på valörerna hos det svarta lokalfrimärket. Det gör man också i Facit Norden. Facit Special Classic är den mest utförliga katalogen. Där beskrivs alla frimärken detaljerat med nyanser och avarter.

Ett annat sätt att samla på är att utgå från ett förtrycksalbum för svenska frimärken. Då gäller det att fylla alla platser för de frimärken som tagits upp i albumet. Vi har flera olika förtrycksalbum och ingen är den andra lik! Jag började med EW Larssons album, men övergick med tiden till Schaubekalbum med fickor för frimärkena.

Bortsett från vissa dyra frimärken så går det ganska fort att fylla dessa album. En del samlare gör sina albumblad själva och då är man inte begränsad av vare sig kataloger eller förtrycksalbum.

En sak borde vi alla ha gemensamt och det gäller kvaliteten. Samlar vi på stämplade frimärken så ska vi förstås se till att byta ut frimärkena i albumen när vi får tag i bättre stämplade frimärken, om vi nu samlar stämplat. Man bör också vara observant på färgnyanserna och jag vill här ta ett exempel på nyansskillnaderna på 50-öresfrimärket i serien Oscar II i koppartryck.

59a
lilagrå
(8 – 7)

59b
blåaktigt grå
(8 – 7)

59c
blågrå
(9 – 8)

59d
olivgrå-olivaktigt grå
(8 – 6)

Nyanserna a och b utkom 1891 och nyans c 1898.
Nyans d utkom 1904.

Många har svårt att se skillnad på nyanser, men jag är övertygad om att de flesta kan se skillnad på åtminstone tre olika nyanser av det här frimärket! Självklart vill man ha med alla dessa varianter i sitt album!

Nyanserna framgår förstås inte i svartvitt tryck, men den här artikeln finns nu på filatelistklubbens hemsida.

Slutsats:

1. Kolla noga på stämplarna vid auktionerna!
2. Skaffa en bra katalog där de olika nyanserna beskrivs.
3. Gör gärna egna albumblad eftersom alla förtrycksalbum är förenklade.

Lycka till!

Bo Dahlner

Colnet en bra sajt för samlare

Hej. Jag heter Lars Jeppsson. Medlem sen ett halvår. Jag samlar på lite olika saker. Frimärken, mynt, tecknade serier, vinylskivor, CD-skivor. Jag gillar och behöver ha lista på vad jag har, av mina samlingar. Jag är medlem i ett par webbsidor, där folk i världen kan registrera sina samlingar, i databaser online. För att kunna visa sina samlingar, byta objekt, köpa och/eller sälja. För mina samlingar av mynt, frimärken och filatelistiska produkter, loggar jag in mig på sajten:

<https://colnect.com/sv>. Denna sajt, har väldigt många samlarobjekt. Det är nog främst frimärken och filatelistiska produkter, som ni i denna klubb är intresserade av. Här kan ni visa era samlingar, byta objekt, köpa och/eller sälja. Det finns varianter på tandningar, färger, gummeringar, etc. Det finns väl utbyggt betygs-system, där inblandade sätter positiva eller negativa betyg. Detta för minska luredrejerier rejält.

Jag har nyttjat byteshandel, med folk ute i världen, för att kunna utöka samlingar & kunna avyttra objekt jag kunnat avvara.

Lars Jeppsson
vidfares.@gmail.com

Styrelsen 2019

Ordförande: Bo Dahlner 073-905 78 01
Vice ordförande: Bo Johansson 070-630 94 12
Sekreterare: Bert Myde 0737-44 57 51
Kassör: Ulf Lennartsson 070-810 41 13
Ledamot: Olof Ågren 08-35 74 20
Suppleant: Arne Borgert 08-754 37 91
Suppleant: Leonard Karlsson 073-721 4642

bodahlner@gmail.com
johanssonbo13@gmail.com
myde.bert@gmail.com
u.lennartsson@telia.com
olof.agren@tele2.se
arne.borgert@comhem.se